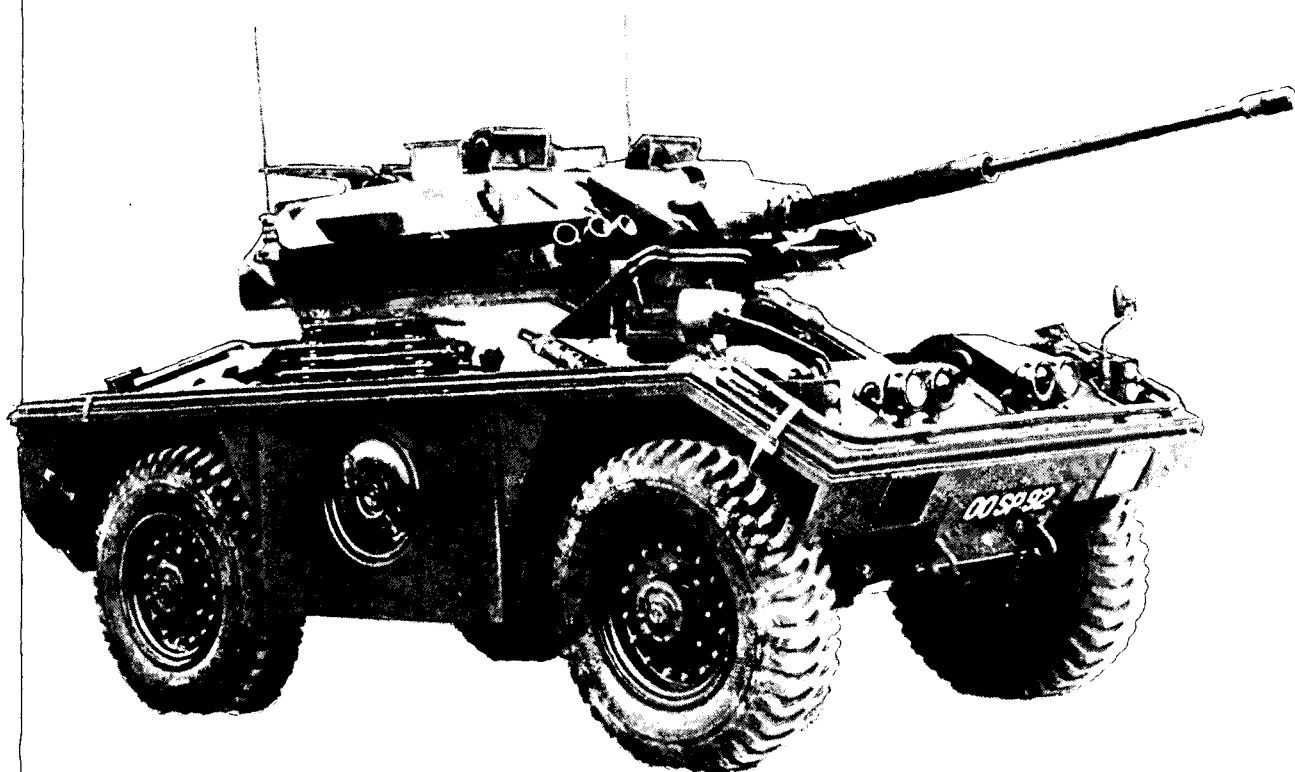

שריונית פוקס

אין בעולם רכב-קרב היכול להתגאות בהישגיו הרבים והמפוארים כזו של השריונית „פוקס“, תוצרת „דיימלר“ הגרמנית. חברת „דיימלר“ בונה רכב-קרב משנת 1902, שנה בה נבנה המצויץ למכונות המשוריינות הראשונות בעולם. הרכב המשורייץ הדומה ביותר ל„פוקס“ הן מבחינת היסוד והשריונית מדגם „דיימלר“, אשר שירתו במלחמת העולם השנייה, והשריונית „פרט“, הרכב התקני של יחידות הסיוע הבריטיות היום.

ר"מ' אגודרקיביץ'

האוטומטיים הנהוגים עתה ברכבי-הקרב הקל. יש בו משום צעד חשוב קדימה בחי-מוש כלי רכב-קרב קלים.

קנים בקוטר 30 מ"מ משמשים בדרך כלל בתותחיהם של מטוסי קרב, ולאחרונה גם בתותחים נ"מ של מפעלי "הספנו-סויסה" בשווייצריה. ואכן התותח "רארדן" נבנה כך שיוכל לירות את תחמושת "הספנו-סויסה". אך לשימושה של שריונית קלה היה צורך לפתח תחמושת חודרת-שריון מיוחדת. זו הושלמה באנגליה כקלע חודר-שריון מנעל, בעל מהירות-לוע של למעלה מ-1,200 מטרים בשניה, וחודר את שריונם של רוב הטנקים. פרט לשריון הח-זית שלהם. את השריון הקל של נגמ"שים יחדור הקלע החדש בטווח של 1,000 מט-רים ויותר. תכונה זו יעילה במיוחד לתפ-קידה של השריונית בלחימה נגד סיירי האויב, וכמובן גם כשהיא עצמה בסיוור. באותה עת עצמה עומדים לרשות צוות השריונית תחמושת נפיצה ומקלע מקביל 0.3, המקנים ל"פוקס" יתרונות רבים בתפ-קידים מגוונים של לוחמה וביטחון.

תכונה בלתי רגילה, אך שימושית מאוד, של התותח "רארדן", היא אפשרות ההג-בה של 40 מעלות, ללוחמה נגד מסוקים ומטוסים מנמיכי טוס. הטעינה נעשית, שלא כבתותח האוטומטי הרגיל, במחסניות

ב"פוקס" שימשה עד כה דוגמה אחת של מתלה, שכל גלגל לחוד מצוייד במתלה כפול של זרועות וקפיצים ברגיים ובצמי-גים גדולים (20 x 11.00). מערכת-מתלה זו מאפשרת תנועה אנכית של הגלגלים — עד 28 ס"מ, ומספקת ל"פוקס" מהירות גדולה בשטח מבוחר. מניחים כי השריונית החדשה עולה בביצועיה על ה"פרט", שכן משקלה גדול אך מעט, ואילו תנועה חזק במידה רבה.

התקן אחר, שהצליח מאוד ב"פרט" ועל כן נתקבל גם ב"פוקס", הוא מסך-ציפה מתקפל, הנישא בקביעות על הכלי, וניתן להקמה בידי אנשי הצוות תוך דקה אחת, שכן המסך אינו גבוה. דבר זה נתאפשר על-ידי הרכבת שתי תיבות אוטומות עשו-יות חומר פלסטי בין הגלגלים, ואלה נות-נות לכלי כושר ציפה נוסף במים. כושר אמפיבי זה מוסיף רבות לניידות השריו-נית, בביצוע תפקידה כרכב פיקוד וסיוור.

חימוש ראשי: תותח בן 30 מ"מ

אחד ממרכיבי השריונית המשפרים את ביצועיה מבחינה צבאית גרידא, הוא תו-תחה, מדגם "רארדן" בן 30 מ"מ. זהו כלי-נשק שפותח במיוחד להרכבה בכלי-רכב משוריינים קלים. תותח זה בעל מהירות-לוע גבוהה, וקוטרו גדול משל התותחים

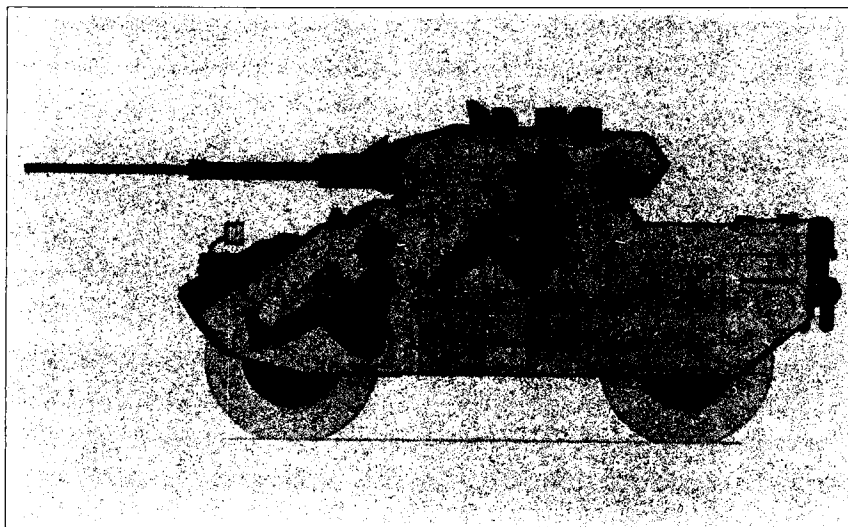
חלקי-מבנה עשויים אלומיניום

מבחינה טכנית יש ב"פוקס" עניין מיוחד, כי הן צריחו והן תותבו עשויים לוחות שריון-אלומיניום מרותכים, ולכן זוהי ה-שריונית הראשונה בעולם הבנויה כולה אלומיניום. לכן "פוקס" הוא התקדמות חשובה בפיתוח שריון האלומיניום בכלל, מה גם שמשקלו הקרבי — 5.6 טונות — גדול אך במעט ממשקל קודמו, ה"פרט", אך חימושו חזק בהרבה, והוא נושא צוות של שלושה במקום שניים, והגנת שריון האלומיניום שלו אינה נחותה משל שריון הפלדה של ה"פרט".

מלבד השימוש באלומיניום למבנה התובה והצריח, שימש האלומיניום גם לחלקי שלדה ולמערכת ההנעה. זרועות המתלה, למשל, חושלו מאלומיניום; על כן קטן משקלן במידה רבה משל זרועות-מתלה עשויות פלדה. גוף המנוע וראשו יצוקים שניהם אלומיניום. המנוע הזה למנוע "סקורפיון", והספקו 105 כוחות-סוס.

התפתחות הגיונית

מערכת-ההנעה של ה"פוקס", היא פיתוח הגיוני של מערכת ה"פרט", ובמיוחד של דגמיה האחרונים, הנבדלים מן הדגמים הקודמים, הקלים יותר, בצמיגייהם הגדו-לים ובשלדתם הרחבה והחזקה יותר.

התקרבות למילוי הדרישה הצבאית

תכונות ה"פוקס" אשר מנינו לעיל עושות אותו לרכב-קרב יעיל, כמעט אידיאלי.

"אין צורך לכנות כלי-רכב שיתחרה בטני-קרב, כי אם מכונית משוריינת, שתועלתה תהא בסיוע שתיתן להם, ותשמש בכל תפקיד בו אין תפקול הטנקים כדאי... נראה כי יש בהחלט מקום לרכב-סיוע מעין זה, שיהיה מהיר, אמין ובלתי כולט כשטח... שריונית אופנית מתוכננת היטב תוכל למלא תפקיד זה על הצד הטוב ביותר..."

דעה זאת השמעתי פעמים רבות במשך השנים, במאמרים רבים. שריונית "פוקס" מתקרבת במידה רבה לדרישה זאת.

בעלות שלושה כדורים בלבד, שכן התותח מיועד לאש בודדת. אמנם אפשר לטעון שתי מחסניות כדי לירות צרור של שישה כדורים אך כוונת המתכננים היתה למנוע בזבוז תחמושת, ולבנות כלי ירי פשוט יחסית, מדוייק יותר, קומפקטי וקל. למעשה בולט הוא לתוך הצריח פנימה 28 ס"מ בלבד, ומשקלו — 90 ק"ג — דומה לזה של תותח אוטומטי בן 20 מ"מ. יתרון נוסף של התותח "רארדן": תרמיליו הריקים נפלטים אל מחוץ לצריח, אינם מפריעים לצוות בתא-הלחימה ומוציאים עמם את אדיו המטרידים של אבקה-שריפה.

יעילות הצוות

לבד משריון האלומיניום והתותח החדש, ניהן ה"פוקס" בתכונה חשובה נוספת, המבדילה אותו מן השריונית "פרט" ושריוניות-הסיוע הקטנות האחרות: יש בו צריח גדול בהרבה, קוטרו 127 ס"מ, ובו מקום לשני אנשי צוות: מפקד/טען ותותחן. גם איש אחד יכול להפעיל את הצריח, אך הגדלת הצוות והפרדת התפקידים בין המפקד לתותחן משפרים במידה רבה את יעילות הצוות.

על מנת לאפשר תצפית טובה מתוך הרכב במדפים מוגפים, לרשות המפקד מעגל בן שבעה פריסקופים פשוטים ופריטלסקופ-תצפית פנורמי המגדיל פי עשר. גם לתותחן שני פריסקופים פשוטים, וכן פריטלסקופ לכינון, המחובר לתותח ומגדיל אף הוא פי עשר. לנהג פריסקופ בעל זווית-ראיה רחבה במיוחד. חלק מצידוד-תצפית זה ניתן להחליף בצידוד לראיית-לילה, הן צידוד תת-אדום הן צידוד סביל.

הנתונים הטכניים של השריונית "פוקס"

מיוחדות :

אורך (ללא תותח)	4.17 מטרים
גובה (ללא זרקור)	2.14 מטרים
רוחב	2.17 מטרים
משקל קרבי	5.67 טונות

ביצועים :

מנוע דגם יעמאר	6 צילינדרים בטור
הספק מנוע	195 פוהו-סוס
יחס הספק/משקל	34 כ"ס/טון
צפייה	20 1,100 לחץ-אוויר
דלק במיכלים	185 ליטרים
היכלי-פחם	5

הימנעות :

הימנעות ראשונית	התותח "רארדן" 30 פ"מ
התמנעות לתותח	96 פדורים בפוחס-גומה של 3
התמנעות לתותח	42° / ± 10°
הימנעות פשוט	מקלע בן 7.62 פ"מ
פדוריות-יעשן	6

צוות :

מפקד-קשר/טען, תותחן, נהג	3 אנשים

זה אחרוניית מעבר לכתפו, לא תאחר להופיע לפניי הזדמנות של משרה בטוחה. לסוגיה הנדונה נודעת משמעות יתרה במלחמה. כאשר מניחים לטייס להינפש בעוד מועד, האם יהיה לו קיץ נוסף של הישגים גדולים, או שמא אין זו אלא תקוות-שווא, ולפיכך מן התבונה הוא לצמצם מראש את האבדות? במלים אחרות, האם יכול בחור טוב, שניכרים אצלו אותות שחיקה והתשה, לחזור לאיתנו? קצין בכיר במפקדת פיקוד-המפציצים סיפר לי את הסיפור להלן: הוא הכיר במלחמה הקודמת טייס שהישגיו היו טובים, אך החל מקדים וחוזר מן הטי-סות לפני עמיתיו. תמיד אירעה תקלה כלשהי למנועיו או לחלק מגוף מטוסו. הוא הוזהר כי אם יחזור הדבר, יאבד את דרגת הקצונה וישלח לאנגליה; אולם כעבור שבוע שוב חזר לפני ביצוע המשימה ותלה את האשמה בכלי-הטיס שלו. הברנש הוחזר למולדת וזמן-מה לא נשמע עליו דבר. אחר כך כתב כי הצטרף לגדוד „רויאל פיזיילירס“, הועלה לדרגת סמל ועוטר ב„עי-טור ההתנהגות המצויינת“.

כתב אלון סיימונדס:

טייס-קרב, שלפני כן הטיס מפציצים קלים במערכת-צרפת, אמר כי עשיו כמעט אינו מבחין במטרות או בפגיעות פצצותיו. כעבור

זמן-מה החל מזיע מרוב פחד כל אימת שנכנס למטוס. הוא לא יכול היה להירדם. מאוחר יותר, במטוס „האריקאן“ בקרב-על-בריטניה, גילה כי (אלה היו מליו שלו), „ההצלחה במשחק היא התמריץ הגדול בדיכוי הפחד. מרגע שיירטת שניים-שלושה מטוסים, נובעת מכך השפעה כבירה, ואתה תמשיך הלאה עד שתיהרג. אהבת הספורט יותר מאשר תחושת החובה, היא שגורמת לך להמשיך הלאה, בלא שים לב באיזו מידה כבר נפגעת“. קצין צעיר זה נפצע קשה בקרב אולם חזר וטס ב„האריקאן“ שלו כעבור חודש, והמשיך להשמיד מטוסי אויב רבים, עוטר בכמה אותות הצטיינות והגיע לפיקוד על הטייסת שלו.

★

...כאשר בא אני לקבוע, כי הקטנת מספר האבדות הוא מושכל מוזנח בתורתו של איש הצבא, איני משוה לנגד עיניי חיילים אשר בשל שירות ממושך בשדה או בשל מאמץ חורג מגדר הרגיל בקרב אחד שוב אינם כשירים ללחימה. כוונתי רק לחיילים שמעודם לא היו כשירים ללחימה. אין כל תכלית להחזיק בחיילים חסרי-יציבות, המותשים כליל בהריחם ריח קרב רא-שון. חייל שלא קורץ מחומר העושה אותו יפה למל-חמה יש לסלקו ולהרחיקו חיש מהר, שכן הוא מפיק את מגיפת התבוסה. לא מספר החיילים, אלא רצונם לנצח הוא המכריע במערכה...

ארגון צה"ל אומר הומור הסטורי

ארגון צה"ל ומערכת הביטחון, עוסקים עתה בפעולות איתנות והשלמת להומור הירידי חדר, בצגושאי הגנה וביטחון, מלפני קומו המדינה ועד היום.

אלה ששירתו בצבא הבריטי ובבריגדה היהודית במלחמת העולם השנייה, בצבא הגנה לישראל, בצבא צה"ל ובמערכת הביטחון וזו שר ברשותם התיקונים, העיונות, הפרסומים, הצלולות, סרטונים, הקלטות ופיו"ב, מהתקשורת להעברתם את הומור לצה"ל ומערכת הביטחון.

הנהלת הארגון מורכבת מלידי חידוד עס על מפקדי צבא לצי המדינה והעברתם, מהתקדקדק אלו ההענות קה של הומור, הפל בהתאם לצורך המפקדי.

לצורך חידוד העברת הומור, יש לפנות למחלקת הארגון : גבעתיים, רחוב ב' ב'טאטאסקי 50 (טלפון 729141).